

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrupedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput II. De Dante et Cappa.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

De Dante et Cappa.

Nieremb.
Hist. Exot.
1.9.c.65

Sui generis animal *danta* est, aliqui *Indicapam* vocant, alii *tapiroussu*, alii *doueanare*, ut Lerijs scribit, sed multis similis. Mulares habet *ures*, vitulina *labra*, *rostrum* superius propendet per palmum superius, attollit, cum irascitur, pene reliqua membra diversae bestiae similia, sed plerumque vitulo conformiora. *Cornu* caret. *Ungula* iuvat dolorem cordis, pellis loricata usum supplet, impenetrabilis est ictibus. Duo *ventriculos* habet, unus alimenta excipit, alter ignoto adhuc sacramento invenitur putrefactis lignis et virgulis plenus. Una auctoritas parsimoniae naturae excuset hic superfluitatem. Nescitur usus et finis huius ventriculi. Venator oportet, vulneret illam ante ingressum aquae, ibi enim morsu se defendit, et occidit canes. Didicisse phlebotomiam fertur ex hac bestia, homines doctos, namque cum crassescit, interna crura vulnerat arundine resecta, eadem industria atque Hippopotamus.

Lerius de hac bellua sic narrat: Hanc *tapiroussu* adpellant, pilo subrubeiscenti, atque promisso, vaccam magnitudine ac forma valde referentem. Attamen cum cornibus careat, sitque contractiore collo, auriculis longioribus et pendulis, siccioribusque tibiis ac gracilioribus, ungula continua, et asini ungulae persimili, merito quis eam vaccae asinique naturae participem esse diceret. Differt nihilominus ab utroque plurimum, quod et brevissimam gerat caudam, obiterque hic monendus est lector, permulta in America gigni animantia, quae omnino sine cauda sint, et dentes habeat multo acutiores, nec hominibus propterea quidquam periculi ab ea potest creati, cum in fuga potius, quam in viribus salutem ponere consueverit. Eam barbari sagittis confixam, ut et alias plerasque interficiunt, aut fossa excavata, muscipulis seu aliusmodi

ingeniose fabrefactis venari solent. Caeterum fera illa magno est in pretio apud barbaros, pellis gratia, quam simul atque illi detraxerint, dorsi corium in orbem circumcidentes, ad solem exsiccant, in parmasque findi mediocri cadu magnitudine conformant, quibus in bello hostium excepta repellunt. Tantam vero duritiem pellis ad solem siccata contrahit, ut nullius ictu teli, quantumvis magno impetu vibrati, transigi posse facile credam. In Galliam duas huiusmodi parmas studiose afferebam, redeuntibus vero fames ita molesta fuit, ut omni comine absumto, ne cercopithecis et psittacis, eiusdemque generis animantibus exceptis, quae ex regione illa nobiscum advehebamus, parmacillae duae carbonibus impositae, fuerint etiam ad depellendam famem comedendae, quibus reliquae pelles, quae, ut suo dicam loco, in navi erant, additae sunt. Porro *Tapiroussu* caro ad bubulae gustum fere accedit. Adpendo, quae *Franciscus Hernandus* de *dantis* scribit. Mediocrium mularum aequant magnitudinem, fulvo teguntur pilo, et firma impenetrabili vestiuntur pelle. Capiuntur in canibus, sed diligenter cavendum, ne prius confugiant ad flumina, in quibus sese adversus illos vehementius tuentur. Carnes eorum, ac praecipue pedum, si probe coquantur, gustu suaves sunt, ac bonum alimentum praestant, offenduntur autem haec animalia non una in parte continentis.

Cappa dicitur animal asino grandius, nigrum, villosum, ferox, canibus quoque infestum. Obvium quemque raptat, non secus, ac lupus pecudem. Forma pedum insolens. *Ungula* similis est calceo Gallico, a fronte lata, rotunda, non scissa, a calcari acuta. Aspectum humanum formidat. Fortasse hoc est anonymum animal *Francisci Hernandi*, et ex dantarum genere, de quibus iam dixi. CA-

Nieremb.
Hist. Exot.
1.9.c.71.

Nier.
Hist.
1.4.

Idem
1.74.

Nier.
1.9.c.

De Eiulatore, Su et Peva.

Nieremb.
Hist. Exot.
1.4. c. 72.

De Eiulatore ita idem Nierembergius. Nocentior astus alterius animalis, infantilem simulantis luctum, edito sono sub oppida et villas in prima nocte. Statim miserenti accurrentes; affectu quaesituros plorantem perimit. Sed iam caute repetito periculo oppidani, prodeunt e domibus incensis titionibus structi. Forma et moles huius ferae canem leporarium imitatur.

Idem 1.9.
c. 74.

Su, id est aqua, quod iuxta fluvios plerumque degat, apud Patagones invenitur. Alii *succarath* vocant. Torva est, prima oris acie quodammodo leonem aemulatur, aut hominem, nam ab aure barbata, haud promissis valde pilis, pectore propendente, circa lumbos nimis constringitur, *cauda* ampla et longa sciuri instar. Gigantes eius regionis, quoniam coelo non admodum calido fruuntur, protegunt se huius fe-

rae pellibus. Cum urgetur pellis gratia, catulos in dorsum admissos cauda contegit, et fuga elabatur. Capitur una cum catulis scrobe effossa et celata ramusculis. Inclusa, prae rabie aut generositate catulos obtruncat, et horribili clamore venatores atteret, donec sagittis caesa excorietur. Legi, licet auctor non sit oculatae fidei, prae caritate ad praeta portare filios, ubi fertis floridis et odoriferis, comit et coronat illos, tum filios recicomare simili in parentes vetulos pietate, eosque portare et alere.

Peva catelli est magnitudine. Hoc Nieremb. ubi tygridem conspexit, illius insitit H.E.1.9 c. 76. vestigia, et allatrat assidue, ut latratu audito, tum ferae, tum homines latebras petant, ac sibi ab instanti fera caveant. Hinc saepe fieri videmus, ut prae inedia, praedaeque defectu, in agris expirent.

CAPUT IV.

De animali foetido, Graffa et Caob.

Nieremb.
1.9. c. 89.

Apus Chiribicenses animal est gestu mirabile, ait Petrus Martyr, strigosum, cubitales loco stercoris emittit colubros. Unum domus suae se nutrisse, et aperto experimento rem ita esse deprehendisse, Fratres Dominicani asserunt. Quod solutae tendant colubri, interrogati. Ad vicinas dixerunt silvas, ubi vitam agunt brevem. Putet animal plus, quam quaecunque cadaver foetidum in sterquilinia proiectum: Inde putoris eius impatientes interfici animal Dominicani iusserunt. Vulpem rostro, pilo lupum imitatur. Cum in infantum ventribus vermes passim creari, neque senes ab ea peste esse immunes, atque una cum excrementis, emitti vivos didicerim, quos mutato nomine vulgus lumbricos appellat, cur et illud accidere posse

non crediderim, inquit Nierembergius, talibus praecipue viris, id affirmantibus.

Graffa in insula Zanzibar potissimum invenitur. Animal est exigui capitis, et longissimi colli, anteriora crura oppido excedunt posteriora, colore vario albet, rubet, roseisque distinguitur maculis. Mitis bestia est.

Caob animal est tres dodrantes longum, pilo vestitum nigro, promiscue cum candenti, sed ventre fulvo. Clamans noctu, humanas imitatur voces. Suis instar edit mayzium cum viret, nec dum spicas concoxit Sol.

Et tantum de Quadrupedibus sufficiant. Si quid interim obvenit, quod nos hactenus latuit, in Paralipomenis, si Deus ita voluerit, poterit adici.

Gratia Tibi Domine IESV.

Ee

PETRI